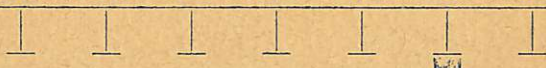

72 a 4.

ELLI-SISKO

KERTOMUKSIA
KASVAVALLE
NUORISOLLE II.

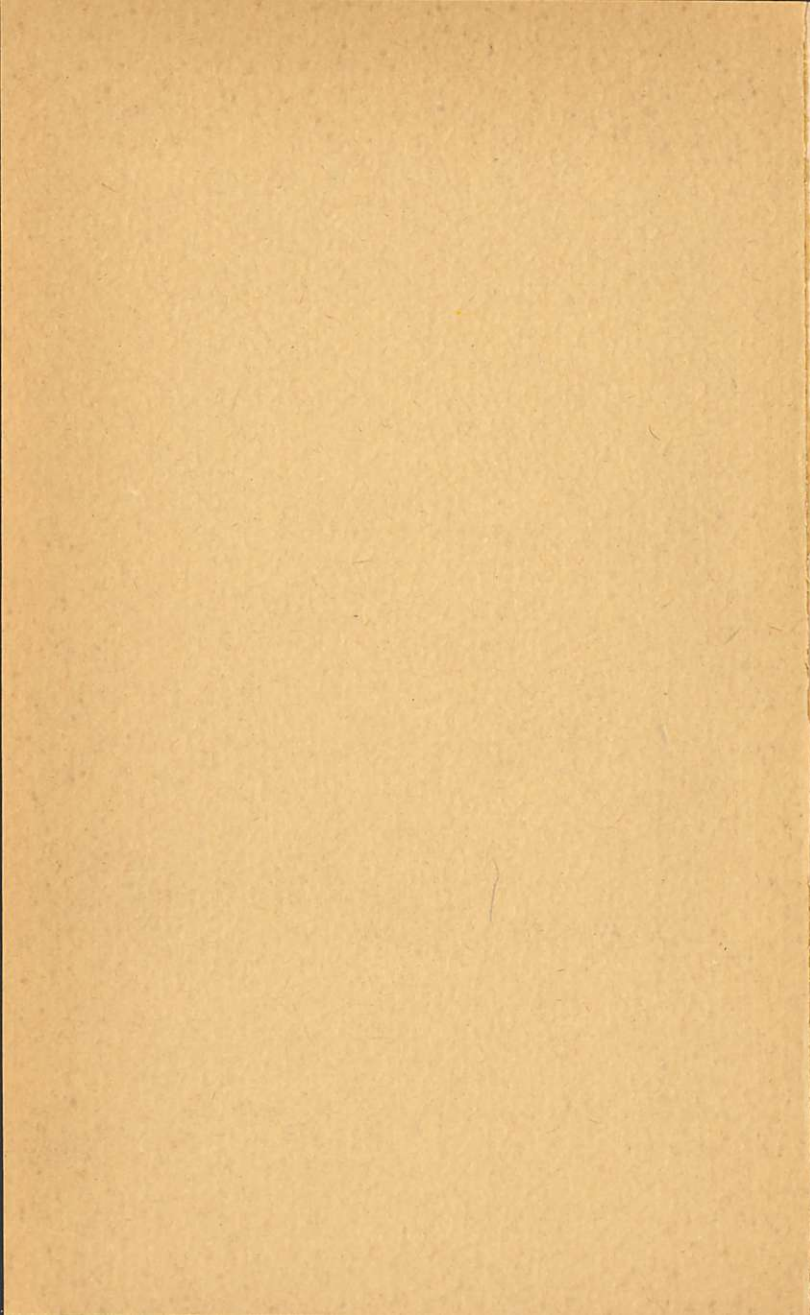

KIRJOITTANUT
AMALIE IHLE
SUOMENNOS

WILPURIIN UUSI KIRJAPAINO.

Hinta 50 p.

ELLI-SISKO

KIRJOITTANUT

AMALIA IHLE.

SUOMENNOS.

SORTAVALASSA.
KARJALAN KIRJAKAUPPA- JA KUSTANNUSLIIKE.

ELLIS-SISKO

KIRJASTO

AMALIA IIDE

SUOMEN

WIIPURISSA

WIIPURIN UDESSA KIRJAPAINOSSA 1900.

ELLI-SISKO.

„Elli, Elli, joudu ja tule nyt!“ huusi vanha Simo, varjostaen silmiään kädellään ja etsi silmillään pientä tyttärentytärtään.

„Kohta, iso-isä, minä tulen“, vastasi lempeä lapsen ääni. Mutta ei Elliä kuulunutkaan. Vanhus oli kuitenkin tottunut odotukseen; hän istuutui levollisesti portaille pienen talonsa ulkopuolella, otti olkihattunsa päästään ja pyyhki harmaat hiuksensa korkealta, ryppyiseltä otsaltaan. Hänen katseensa kulki hitaasti asuntonsa esineestä toiseen. Ikävän tunne ilmaantui hänen ystävällisissä kasvoissaan ja hänen rinnastaan kohosi huokaus. Äkkiä sivelee hän kädellään kasvojaan ikäänkuin tahtoisi hän karkoittaa surulliset ajatukset ja rupeaa kävelemään edestakaisin.

„Tule nyt, Elli, taikka jätän sinut“, huusi hän, kun kuuli pikku lemmikkinsä juoksevan pienen puutarhan kasvimaiden välissä.

„Täällä minä olen, iso-isä“, ja veitikkamaiset lapsenkasvot pilkisteli ruusupensaiden lomitse. „Elä ole vihainen, iso-isä, vaikka olen antanut sinun odottaa niin kauvan; tuolla pu-

ron reunalla oli niin paljon kukkia ja niin monta, monta perhosta, mutta ne lensivät pois, ajatteles. Katso, iso-isä, eivätkö nämä ole kauniita?“ Posket punottivat ja silmät loistivat, kun hän ojensi vanhukselle kaksi suurta vihkoa kedon kukkasia.

„Ovat, ovat lapseni, mutta lähtekäämme nyt, kirkkomaalle on hyvän matkaa. Tässä ovat ne ruusut, joita sinä pyysit minun taittamaan; minun täytyy kaiketi pitää nämä, sinulla on jo tarpeeksi“.

„Ei, iso-isä, minä panen kaikki esiliinaan, sinä pian rutistat ne; kas niin, nyt on kaikki hyvin“. Ja Elli pisti kätensä iso-isän käteen merkiksi, että hän oli valmis lähtemään.

Oli sunnuntai-iltapäivä, kun Elli iso-isän kanssa kulki kirkkomaalle. Vanhus astui hitaasti ja säännöllisesti pää kumarassa, sillä tämä kulku kirkkomaalle oli yhtä juhlallinen kuin kulku kirkkoon pyhääamuna juhlavaatteissa kellojen soidessa. Tyttö hänen rinnallaan hyppeli edestakaisin ja juoksi kukasta kukkaan. „Nyt meillä kohta on liian paljon kukkia, lapsi“, sanoi iso-isä, jonka mielestä kukkain noukkiminen jo riitti. „Mummon ja äidin haudat tulevat tänään aivan kukkien peittoon“. Ja hän pyyhki kyöneleen silmästään.

„Oletko sinä sairas, iso-isäseni?“ kysyi vihdoin Elli, käveltyään kauvan ääneti hänen rinnallaan. Niin totinen ei iso-isä tavallisesti ollut.

„En, lapseni, en“ — ja hän puristi vielä lujemmin pientä notkeaa kättä.

„Iso-isä varmaankin itkee“, ajatteli Elli, kun hän katsoi hänen silmiinsä ja koitti ottaa yhtä pitkiä askeleita kuin hän ja mietti, min-kätähden hän tänä iltana oli niin äänetön. Pian haihtuivat kaikki mietteet, ja kun hän oli kau-nistanut nuo kaksi rakasta hautaa, että ne oli-vat kuin pieni kirjava kukkamaa, loisti hänen kasvonsa tyytyväisyydestä ja ilosta.

„Tule nyt ja istu tänne viereeni“, sanoi iso-isä, joka oli ollut mukana koristustyössä niin paljon kuin hänen kankea selkensä ja jäykät sormensa sallivat. „Minulla on tänä iltana paljon sinulle sanomista“. Hän oli varo-vasti istunut nurmelle ja Elli hyppäsi hänen polvelleen; he istuivat tavallisesti niin ja van-hus kertoi rakkaista, jotka lepäsivät niin rau-hallisesti nurmen alla, enkelien vartioidessa hautaa, kunnes Jeesus tulisi taivaan pilvissä ja kaikki pyhät enkelit hänen kanssansa kutsu-maan mummoa, äitiä ja kaikkia autuaasti kuol-leita ihanaan valtakuntaansa. — „Rakas Elli“, alkoi hän vakavasti ja ääni vapisi hiukan, „me molemmat olemme kulkeneet tänne yhdessä jo monta vuotta, monena lauvantaina, niin kauvan kun sinä muistat. Kun mummo kuoli, oli si-nun äitisi yhdentoista vuotias, juuri sinun ikäi-sesi ja kokoisesi. Hän oli hyvä lapsi ja suu-reksi lohdutukseksi ja iloksi isälleen. Tässä hän istui polvellani ja painui rakkaasti minua vasten niinkuin sinä nyt, pikku Elli. Kun hän tuli isoksi ja jätti minut, tuntui yksinäiseltä ja ikävältä. Minä kaipasin lasta kaikkialla! Suu-tari Ollikainen oli kunniallinen nuori mies, ja sinun äitisi eli kolme vuotta onnellisena hänen

kanssaan. Sitten hän kuoli, Jumala olkoon hänelle armollinen! Vuoden perästä meni sinun isäsi uusiin naimisiin, ja silloin minä otin pikku Ellin luokseni; sinä olit silloin kolmen vuoden vanha. Siitä ajasta olemme me eläneet yhdessä ja olleet onnellisia“. Nyt hänen äänensä katkesi, hän puristi häntä vielä kovemmin vasten rintaansa ja kyyneleitä vuoti tytön kultakiharaiselle päälle. Sanomaton tuska kuvastui lempeissä, lapsellisissa silmissä, kun hän katsoi iso-isän liikutettuja kasvoja.

„Rakas, rakas iso-isäni, ethän sinä aio kuolla Ellin luota“, kuiskasi hän ja painoi itkuiset kasvonsa iso-isän rinnoille.

„En, en suinkaan, pieni ystäväni! Jumala yksin tietää ajan ja hetken. Mutta Herran tiet eivät ole meidän; Jumala yksin voi pitää sitä hyödyllisenä, että joksikin ajaksi eroat iso-isästä“.

„Sinusta, iso-isä? Kuka sitten sinua hoitelsi? Kuka tekisi sinulle vuoteen ja keittäisi sinulle ruokaa ja kahvia? Ei, iso-isäni, se ei voi koskaan tapahtua“. Ja vakuutettuna siitä, että hän oli aivan välttämätön iso-isälle, tuli hän jälleen hyvin tyytyväiseksi; iloissaan rupesi hän sydämmellisesti nauramaan ja taputtamaan vanhaa ryppyistä poskea. Mutta hyvä vanhus ei yhtynyt hänen iloonsa; surulla katsoi hän pientä iloista tytärtään, joka istui hänen polvellaan.

„Elli“, alkoi hän, mutta oli ikäänkuin sanat olisivat tarttuneet hänen kurkkuunsa, „pieni Ellini! Isäsi on kirjoittanut ja pyytänyt, että

minä lähettäisin sinut kotiin hänen luokseen ensi talveksi, vain talveksi, lapseni“.

Ellin kasvot kävivät tulipunaisiksi ja hän katseli ihmeissään iso-isää. „Kotiin isän luo!“ huudahti hän ja kyyneleet nousivat silmiin, mutta hetken mietittyään jatkoi hän: „Kuinka tyhmästi isä tekee, kun vaatii semmoista; ei, iso-isä, minä en tahdo, en ensinkään; isä, joka niin juo; tiedänhän minä, kun vanha Hanna on usein kertonut minulle siitä ja että sinä joka päivä kiität Jumalaa siitä, että minä saan olla luonasi ja pääsen näkemästä semmoista pahennusta“. Ja hän nyökäytti merkitsevästi päätään, jotta iso-isä huomaisi hänen kyllä tietävän.

„Minä tiedän sen, lapseni, tiedän hyvästi; mutta sinä olet hänen lapsensa, Elli, ja sinulla on monta pientä siskoa, jotka tarvitsevat sinun apuasi. Sinä olet iso ja vahva ja sinusta voi olla apua äidillesi“. Elli punehtui jälleen, mutta nyt suuttumuksesta. „Kummallista, että iso-isä nyt tahtoo lähettää pois minut“. Hän ajatteli: „hän ei ensinkään huomaa, kuinka tarpeellinen olen hänelle“, ja siirsi itsensä vanhuksen polvelta ja jäi äänettömäksi.

„Ajattele nyt, pikku Elli, etkö luule, että iso-isäsikin tahtoisu sinut pitää luonaan. Minä en antaisi sen tapahtua, lapseni, jos en uskoisi, että Herra Jeesus niin tahtoo, mutta hän sanoo, että meidän pitää kieltää oma tahtomme tehdäksemme hänen. Olen koittanut opettaa sinua, lapseni, rakastamaan Vapahtajaasi, ja sinä rukoilet joka ilta: „Rakas Herra Jeesus, opeta minulle sinun tahtosi“; mutta kun hän

tahtoo toista ja sinä toista, niin sinä vastustat häntä, ja se ei ole Jumalan tahdon tekemistä“. Elli oli siirtynyt yhä lähemmäksi häntä; nyt hän nojasi vanhusta vastaan ja itki hiljaa. Kauvan istui iso-isä hiljaa ja ääneti itkevä lapsi sylissään. Aurinko laskeutui ja kultainen iltataivas levitti punertavat pilvensä pienen surevan ryhmän yli, pikkulinnut hyppivät oksalta oksalle ja kohottivat Jumalalle iloisen iltarukouksensa, kukkaset tuoksuivat monelta haudalta; kaikki oli hiljaista ja rauhallista, mutta pienessä lapsen sielussa vallitsi ensi kerran suru ja tuska; ajatukset vaihtuivat alituisesti; varsin mielellään tahtoi hän olla Jeesuksen rakas lapsi! Nyt hän tahtoi näyttää, että hän rakasti häntä ja halusi mielellään tehdä jotakin hänen hyväksensä. — Mutta iso-isä, hellä, rakasluontoinen iso-isä, kuinka taisi hän erota hänestä! Vihdoin hän sanoi:

„Mutta luuletko, että Jeesus tahtoo, että minä menen pois sinun luotasi, iso-isä? Sinä olet usein kiittänyt Jumalaa, että minä olen luonasi, kun olet vanha ja heikko; sinä tiedät, että sinun usein täytyy maata koko päivän pahan kolotuksen tähden, kuka sitten lämmittää huopapeitteet sinulle! Ei, iso-isä, sitä ei tuo rakas hyvä Jeesus voi vaatia!“ Ukko katseli pieniä lastenkasvoja miettivän näköisenä. Oliko lapsi oikeassa, niinkö todellakin oli laita; eikö Jumala vaatisi tätä uhrausta häneltä? Ja hetken aikaa tunsii hän iloa ja huojennusta.

„Ei, lapsi, ei se käy päinsä; meidän täytyy kyllä erota“, sanoi hän vihdoin.

Elli pudisti päättään. „Minä en ymmärrä, miksi Jeesus tahtoo minua lähtemään“.

„Saattaa niin olla, lapseni, mutta minulla ei ole rauhaa, kun ajattelen, että jäisit tänne. Luulen, että sinun huomenna täytyy mennä Lamminniemeen puhumaan opettajalle asiasta; hänellä on niin selvä käsitys Jumalan sanasta; hän saa neuvoa sekä minua että pikku Elliä“.

Lamminniemeksi sanottiin sitä taloa, jossa vanha iso-isä oli nuorena palvellut renkinä. Ahkeruudellaan ja uskollisuudellaan oli hän voittanut isäntänsä luottamuksen ja kunnioituksen. Nyt oli hän liian vanha työtä tekemään ja eli vanhoilla päivillään levossa ja rauhassa köyhässä kodissa pienen iloisen ja vilkkaan tyttärentyttärensä kanssa. Ellin lapsuuden päivät olivat kuluneet levossa ja hiljaisuudessa. Iso-isän puhdas, valoisa tupa oli hänen paratiisinsa, siellä oli hän kotonaan ja hänen iloinen puheensa oli vanhukselle kuin soittoa; sillä tyttö istui pienellä rahilla, iso-isän jalkain juuressa, kädet ristissä, pää ylöspäin kääntyneenä, ja iso-isä kertoi lasten-ystävästä, joka itse oli tullut pieneksi lapseksi maailmaan ja joka tottelevaisena ja levollisena kulki sitä tietä, jota hänen taivaallinen Isänsä oli käskenyt kulkemaan, niin, joka oli kuuliainen ristinkuolemaan voittaakseen kaikille, jotka rakastavat ja uskovat häneen, kodin hänen ihanassa taivaanvaltakunnassaan.

Elli sai myös opetusta; hän kävi kansakoulua ja kaksi kertaa viikossa sai hän mennä Lamminniemeen käsitöitä oppimaan. Opettaja oli Jeesuksen opetuslapsi, joka johdatti pieno-

kaisia eläville lähteille, jossa nuoret taimet saivat ravintoa ja kasvatusta ijankaikkiseen elämään. Ellistä olivat nämä hetket hauskoja rakkaan opettajan luona; hän oppi siellä niin paljon ja kuuli monta kertomusta pikku tyttöistä, jotka palvelukseen Vapahtajaansa, kärsivät ristiä ja vastoinkäymistä. Usein hän toivoi, että Jeesus koettelisi häntäkin, hän saisi silloin nähdä, kuinka halukkaasti ja mielellään hän tekisi kaikki, kaikki Jeesuksen tähden. Mutta opettaja pudisti totisena päätään ja selitti, kuinka ajattelemattomia ja turhia semmoiset toivotukset olivat. Hän saattaisi ennen rukoilla Jumalaa varjelemaan häntä raskaista ja vaikeista koettelemuksista; mutta jos nämä olisivat hänelle tarpeen, silloin pitäisi hänen rukoilla voimia kärsivällisesti kulkemaan sitä tietä, jonka Herra oli hänelle määrännyt. Nyt oli aika tullut, jolloin Elli sai osoittaa, kuinka halukas hän oli luopumaan kaikesta omasta edustaan palvelukseen Vapahtajaansa; mutta raskaalta tuntui se nyt pienestä työstä, ja mielellään olisi hän nyt kaikin tavoin puolustanut vastenmielisyyttään. Sunnuntai-aamuna aikoi hän mennä opettajan luo, mutta iso-isä tahtoi, että tyttö ensin tulisi hänen kanssaan kirkkoon. Hän ei kuitenkaan voinut sitä tehdä tänä päivänä, sillä alituisesti oli hän ajatuksiin Lamminniemellä, ja alituisesti kysyi hän itseltään: „mitähän opettaja sanoo?“

Lamminniemellä istui opettaja puutarhassa puiden siimestämässä lehtimajassa ja luki kirjaa, kun pikku Elli tuli punehtuen ja ujona ja niiaten hänelle. „No, pikku ystäväni, onko si-

nulla mitään asiaa, sinä näytät niin surulliselta“, sanoi hän ystävällisesti.

„Niin, rakas neiti; isä tahtoo minut luokseen, mutta ei suinkaan se käy laatuun, että lähtisin iso-isän luota“.

„Miksi isäsi tahtoo sinua luokseen, lapseni?“

„Minun pitäisi kaiketi auttaa äitiä ja katsoa pieniä siskojani“.

„Sinun äidilläsi on monta lasta. Olen kuullut, että hän tarvitsisi apua. Olisitko siellä kauvan?“

„Ei muuta kuin talven“.

„Sinä kaiketi mielelläsi tahdot tehdä vanhemillesi sen palveluksen, Elli?“

„Mutta iso-isä jää yksin“.

„Voihan vanha Hanna olla hänen luonaan; hän on niin hyvä ja ystävällinen“.

„Mutta — mutta koulu, neiti?“

„Sinä saat ottaa kirjat mukaasi ja lukea kotona, jos et voi käydä koulua; meidän täytyy sitä utterammin tehdä työtä kesällä, pikku Elli?“

„Mutta — mutta —“, ääni vapisi ja hän rupesi katkerasti itkemään.

„Elli, Elli!“ ja hän nosti itkevän lapsen polvelleen ja puhui ystävällisiä, rauhoittavia sanoja pienokaiselle. Emilia, talon pieni tytär ja Ellin ystävä, tuli juosten. „Miksi sinä itket, Elli?“ hän kysyi osaaottavasti.

„Minun — minun täytyy matkustaa pois iso-isäni luota, mennä isäni tykö“.

„Sinun! Ei, sitä ei äiti salli, sillä silloin ei minulla olisi leikkiveria“.

„Elli ei ole kauvan poissa, Emilia; ja hänen vanhempansa tahtovat häntä luoksensa“.

„Mutta minä ja kaikki nukkeni ja tuo kaunis leikkitupa sitten! Ei ole hauskaa yksin leikkiminen, ja minä — minä olen niin iloinen Ellin kanssa“, ja suuret, surulliset silmät täyttyivät kyyneleillä.

„Kun sinun vanhempasi pyytävät sinulta jotain, etkö silloin tahdo täyttää heidän tahtoaan?“

„Tahdon“, kuiskasi hän pää kumarassa ja juoksi Ellin luo, joka myös katsoi häntä, ja suuret kyyneleet juoksivat pitkin poskia. „Katsos, Elli tahtoo myös tehdä niin; juokse nyt taas puutarhaan; Elli ja minä puhumme keskenämme. Etkö sinä halua palvella Vapahtajaasi, Elli?“

„Haluan“.

„Mitä te teette yhdelle näistä vähimmistä, sen te teette minulle“, on Jeesus itse sanonut; nyt voit puhua pikku siskoillesi hänestä, kertoa heille, kuinka paljon hän heitä rakastaa, ja että hän on valmistanut heille kauniin kodin taivaanvaltakunnassa. Sitten voit sinä hoitaa heitä, pestä ja pukea heitä ja koittaa tehdä köyhän kotisi niin hyväksi kuin suinkin. Etkö luule, että unohdat ikäväsi, kun pienokaiset kerääntyvät ympärillesi?“

Elli istui ajatuksissaan; puna nousi pienille, huolestuneille kasvoille ja hän kuiskasi: „Minä matkustan, rukoilkaa Jumalaa, rakas neiti, että tulisin hyväksi ja kärsivälliseksi siskojani kohtaan“. Sitten hän taas rupesi itkemään. Kuinka raskaalta tuntui Ellistä nyt sa-

noa: „Tapahtukoon sinun tahtosi, taivaallinen Isäni“.

„Itke nyt vain, pieni ystäväni, Jumala tietää, kuinka vaikeaa meille usein on luopuminen omista toiveistamme ja kulkeminen sitä tietä, jonka hän on meille määrännyt; mutta käy nyt hänen luokseen ja pyydä häneltä apua ja kärsivällisyyttä, niin hän antaa riemunsa, rauhansa ja siunauksensa sinun hyvän päätöksesi tähden“. Kauvan ja ystävällisesti puhui tuo hurskas nainen itkevän lapsen kanssa ja rukoili Herran siunausta surevalle ystäväille.

Iso-isä käveli levottomana edestakaisin pienen peltonsa pientarella; tähkäpääät olivat täyteläiset ja kypsät, nuokkuivat omasta painostaan ja hiljainen tuuli pani ne lainehtimaan. Peltokana kaakotti, rastas visersi ja nyökytti iloisena päätään vanhukselle, joka käveli pää kumarassa eikä huomannut luonnon lempeitä kuiskauksia; alituisesti kääntyi hän ja katseli pitkin pientä polkua lirisevän puron rannalla, sieltäpäin piti Ellin tulla ja kertoa, mitä opettaja sanoi. Vihdoin hän tuli; mutta hän, joka ennen kiiruhti niin sukkelasti iso-isää vastaan, tuli nyt hitaasti, kädet riippuivat hervottomana ja pää oli alaspäin painuneena. Iso-isän sydäntä viilsi. Kun hän näki tuon pienen, surullisen olennon, niin hän tiesi selvään opettajan päätöksen. He eivät puhuneet sanaakaan; hän otti pienen pehmeän käden omaansa ja meni sisälle majaansa.

Tyttö oli vihdoinkin ollut Lemminniemellä jäähyväisillä; opettaja oli antanut hänelle monta pientä esinettä vietäväksi siskoille ja varoitta-

nut häntä olemaan tottelevainen vanhempia kohtaan ja vakavasti kehottanut häntä joka päivä rukoilemaan heikon isän puolesta, että tämä tulisi huomaamaan suuren syntinsä, jonka hän juoppoudellaan teki Jumalaa ja perhettään vastaan. Emilia oli paljon itkenyt ja antanut hänelle ison, kauniin nukkensa, joka sai nimekseen Emilia. Vanha Hanna oli auttanut häntä panemaan kokoon vaatteensa, ja tämä oli pyyhkinyt silmiään esiliinan nurkkaan ja sanonut: „tuo rakas siunattu lapsi“. Nyt hän istui niin reippaana arkullaan ja iso-isä ajoi hevosta, joka veti pieniä kärryjä rautatieasemalle. Matkan uutuus täytti tytön mielen ja hän puheli alituisesti iso-isän kanssa, kunnes hän istui kolmannen luokan vaunussa, joissa hänen piti kulkea kauvaksi pois rakkaasta lapsuuden kodista, jossa hänellä ei ollut surua eikä puutetta. Iso-isä koki salata liikutustaan, mutta kun hänen piti heittää hyvästi, vuoti kyyneleitä pitkin poskia ja tytön kasvot osoittivat hellää rakkautta; oli ikäänkuin suru kaksinkertaisella voimalla olisi jäähyväishetkellä ahdistanut, ja iso-isän käsivarret vapisivat, kun hän jätti nyyhkivän lapsen sen vaimon hoitoon, joka oli luvannut saattaa hänet äidin luo.

Asemalla odotti Elliä äitipuoli ja hänen poikansa, pieni laiha, viisivuotias Johannes. Elli niiasi ujosti vieraalle äidille, jonka hän oli nähnyt vain kerran pari vuotta sitten iso-isän luona. Johannes katseli suurilla, ruskeilla silmillään pientä, sievää tyttöä, joka oli hänen sisarensa; kauvan seisoi hän ja salaisin silmäyksin katseli Elliä, vihdoin hän rohkasi mie-

lensä, lähestyi vähitellen häntä ja kysyi ujosti: „Sinunko nimesi on Elli ja olet minun sisareni?“

„Niin, sinä olet kaiketi sitten veljeni. Mikä sinun nimesi on?“

„Johannes“; ja hetken perästä: „sinulla on kaiketi tuomisia iso-isältä, vai kuinka?“

„Niin, minun arkussani on monta lahjaa sinulle; ja minulla on monta, monta hyvää pannukakkua, jotka vanha Hanna on paistanut“.

Johanneksen silmät loistivat ilosta ja heistä tuli pian hyvät ystävät. Nyt tuli äiti ja veti Ellin arkkua käsikärryillä; hän puhui ystävällisesti Ellille, pyysi häntä taluttamaan Johannesta ja seuraamaan häntä. Äiti oli pitkä ja laiha; kasvojen piirteet kuvasivat kärsimyksiä; silmien alapuolella oli mustia juovia ja korkealla otsalla oli syviä ryppyjä, vaikka hän tuskin oli kolmenkymmenen vuotinen. Hame oli vanha ja kulunut ja jaloissa oli huonot kengät; tuo oli Ellistä ihme, kun isä oli suutari. Mutta kun hän tarkasti pientä veljeään, oli hänenkin saappaansa rikkinäiset, ja pusero ja housut paikatut erinäköisillä tilkuilla. Ellin kasvot vääntyivät ikäänkuin hän olisi taistelut itkun kanssa; ei hän ollut luullut heitä niin köyhiksi. Surullisena nousi hän jyrkkiä mäkkiä ylöspäin; he kulkivat vähän matkaa metsää, mutta kaikki suuret puut olivat hakatut ja vain pensaat jätetty; suuret kivet tekivät matkan vaivaloiseksi äidille, joka veti kärryjä. Pieni talo oli aution harjun alapuolella ja kaikki näytti niin köyhältä, kylmältä ja surkealta. Tuvassa istui pieni kuusivuotias tyttö ja tuu-

ditti pikkulasta, ja kolmevuotias Lotta lyllerteli ympäri huonetta ja veti lattialle kaikki, mitä sai käsiinsä.

„Tuletko sinä vihdoin, äiti“, sanoi pieni tyttö itkevällä äänellä; „pikku poika on huutanut koko ajan, juuri nyt nukkuu hän“, ja hän näytti hyvin väsyneeltä ja kiusaantuneelta.

„Nyt ei sinun pidä olla kärsimätön, Maria, katso, tässä on Elli sisaresi, joka rupeaa auttamaan meitä“, sanoi äiti.

„Vai olet sinä Elli; niin nyt saat hoitaa poikaa, kun äiti on poissa, saat koittaa, kuinka hauskaa se on“.

Elli oli istunut penkille akkunan luo; hän oli väsynyt matkasta ja sitäpaitsi tuntui hänestä kuin olisi hän äkkiä muuttanut taikalinnasta surun ja murheen kotiin. Hän oli ajatellut vastaanottoa ja kotia aivan toisenlaiseksi; lapsellinen mieliala oli kuvaillut pienokaisten ilosta huutavan, kun hän, sisar, oli tehnyt tuon suuren uhrauksen ja tullut iso-isän luota, niin, hän oli luullut, että Jeesus niin siunaisi hänen matkansa, että ilo ja riemu seuraisi häntä, ja nyt istui hän hyvin alakuloisena ja taisteli itkua vastaan. Lapset kokoontuivat äidin ympärille ja tekivät hänelle paljon kysymyksiä ja katselivat pientä, äänetöntä sisarta, joka nyt istui pää kumarassa, silmät maahan luotuina. Mutta kun hän nosti silmänsä, kohtasi hän pienokaisten katseet, ja hiljainen ääni kuiskasi hänen sydämissään: „Mitä te teette yhdelle näistä vähimmistä, sen te teette minulle“.

Nyt tuli äiti ja toi kupillisen maitoa, pyysi ystävällisesti hänen juomaan ja pani hänen

helmaansa kaksi nisukakkua. Tämä pieni ystävällisyys teki sydämmelle sanomattoman hyvää; hän katsoi hymyillen äitiin ja nykisti hänelle.

„Saanko minä tuon rinkilän?“ kysyi Lotta, pani kauniin kiharaisen päänsä Ellin helmaan ja hymyili.

„Ei, lapsi, se on Ellin, hän on vielä vieras ja sinun pitää olla hyvä hänelle“, varoitti äiti ottaessaan pienokaisen käden viedäkseen pois lapsen.

„Ei, äiti, antaa hänen pitää se“, sanoi Elli iloisesti ja pisti rinkilän hänen suuhunsa. Lotta piti huulillaan kiinni rinkilästä, nauroi ja nyökytti tyytyväisenä päätään ja näin voitti hän Ellin sydämmen.

„Milloin me saamme pannukakut, jotka sinä lupasit meille?“ kysyi Johannes, joka tuli sisään ja lähestyi häntä tuttavallisesti.

„Hetä! ja sinä, Lotta, saat suuren kauniin nuken, jonka nimi on Valpuri; minä sain myös kauniin nuken Emiliaalta, kun matkustin tänne, mutta sen pidän itselleni tietysti, nuken nimi on myös Emilia“. Ja nyt otettiin esille nuket, kauniisti maalatut nahkapallot, tinasotamiehet, sorsat, jotka osasivat uida vedessä, ja ilo oli ylinnä. „Äiti, äiti! katso niin kaunis nukke! Kuka on Emilia, Elli?“ „Elli, auta minua panemaan sotamiehet pystyyn! Yks-kaks-yks-kaks! katso Elli, nyt ne marssivat!“ Ja Elli ei tiennyt, minne hän kääntyisi; mutta nyt tuli äiti pannukakut mukana ja heti olivat kaikki pienet suut liikkeessä, silmät kiintyneenä kauniisiin leikkikaluihin. Ja äiti oli yhtä

tyytyväisen näköinen; hänenkin silmänsä loistivat, kun hän vei köyhään ruokahuoneeseen voita, juustoa, sianlihaa ja makkaraa, jotka iso-isä oli lähettänyt; mutta mustissa silmissä kiilsi kyyneleitä, ja puna oli noussut muuten kalpeille kasvoille. Elliä pidettiin kuin pientä kunninkaan tytärtä, ja pienet siskot tahtoivat jokainen tehdä hänelle jotakin palvelusta, jolloin hän pian unohti kodin köyhyysn, nähdessään pienet tyytyväiset kasvot ympärillään.

Alussa oli Elli reipas uusissa, oudoissa oloissa, hän rakasti pieniä siskojaan ja iloitsi nähdessään heidät tyytyväisinä ja onnellisina ympärillään; ja äidin ystävällisyys ja auttaminen häntä rohkasivat tyttöä. Mutta kun iso-isän lähettämät ruokavarat loppuivat, alkoivat lapset valittaa ja itkeä ruokaa, ja äidin toivottomuus ja huolet kuvastuivat hänen kasvoissaan. Ellinkin rohkeus katosi ja hän ajatteli hyvin huolestuneena sitä aikaa, kun äidillä ei enää olisi ruokaa antaa heille. Hänen pienet siskonsa kertoivat hänelle, että he usein näkivät nälkää, mutta hän ei oikein selvästi sitä käsittänyt, ennenkuin surkea kokemus sen hänelle opetti. Hän rupesi kaipaamaan isää, sillä hän luuli, että tämä toisi avun mukanaan, mutta äiti ei koskaan maininnut hänen nimeänsä. Eräänä päivänä rohkasi hän mieltänsä ja kysyi, eikö isä kohta tulisi kotiin ja toisi rahaa heille. Syvä suru kuvastui äidin kasvoissa tämän kuultuaan.

„Sinun isäsi ei nyt enää, ikävä kyllä, ansaitse rahoja meille, pieni Elli“, vastasi hän hitaasti; mutta kun lapsen kysyvät katseet yhä

olivat kääntyneet häneen, sanoi äiti: „Toisinaan tulee häneen semmoiset puuskat, ettei hän voi olla kotona; silloin hänen täytyy mennä juomaan, ja silloin saattaa hän usein olla poissa monta viikkoa. Kun hän tulee kotiin, pelkäämme häntä sekä lapset että minä“.

Ellin silmät täyttyivät kyyneleillä. „Mutta — mutta, mistä me saamme rahaa ostaaksemme ruokaa?“ hän kysyi; hänellä oli niin nälkä.

„Siitä vähästä, mitä minä voin ansaita; sinä huomaat, että minä kehrään ja kudon vieraille, mutta, kun olen yksin pienokaisten kanssa, en voi ansaita paljon; nyt, kun sinä olet täällä, voin mennä päivätöille, se kannattaa paremmin“.

„Mutta minä en voi yksin hoitaa lapsia“, kuiskasi Elli vapisevin äänin.

„Siihen sinun täytyy tottua, pieni Elli, muuten me kokonaan kuolemme nälkään. Nyt meidän täytyy ruveta talveksi keräämään puita metsästä; Johannes seuraa sinua ja näyttää, mistä meillä on lupa kerätä“. Elli pani käntensä ristiin ja kyynelät vuotivat hänen silmistään.

Kun äiti näki lapsen hiljaisen surun, niin murhe, jonka hän oli oppinut sydämmeensä sulkemaan, pääsi hänessäkin valloilleen. „Minä en jaksa kauvan, niin, Elli, en minä jaksa! Onneton oli se päivä, jona sain isäsi miehekseni. Soisi Jumala, etten koskaan olisi syntynytäkään!“ ja vaimo raukka nyyhki kuin sydän olisi ollut haljeta. Elli pyyhki äkkiä kyynelensä, asettui äidin viereen ja pyyhki hellästi

hiukset hänen kuumalta otsaltaan; kun äidin nyyhkytykset hiljenivät, sanoi hän lempeästi ja levollisesti:

„Elä itke, rakas, hyvä äiti, Jumala meitä vielä auttaa, sen saat nähdä; minä koitan voimieni mukaan hoitaa pienokaisia sinun poissaollessasi. Me tahdomme rukoilla Jeesusta auttamaan, hän rakastaa meitä ja hän varmaankin auttaa meitä.“

„Ei, sitä en usko, Elli, hän ei ole ajatellut meitä moneen vuoteen; jos emme voi itseämme auttaa, niin ei siitä tule mitään“, vastasi kärsivä äiti katkerasti.

„Äiti, äiti! niin et saa sanoa; Jeesus rakastaa sekä sinua että lapsia, se on varma“.

„Minä uskoin myös niin kerran, ennenkuin tulin näin onnettomaksi, mutta olen näinä pitkinä vuosina käynyt toivottomaksi Jumalan avusta“.

„Hän kyllä auttaa meitä, kun me ahkerasti rukoilemme häntä. Hän on itse sanonut, että kaikki mitä me rukoilemme Isältä hänen nimeensä, sen hän antaa meille, ja Jeesus ei voi valehdella, ei, se on mahdotonta“, ja hän pudisti totisena pientä päätään.

„Minä en muista enää rukoilla, lapsi; vuosia on kulunut siitä, kun rukoilin, ja pitkään aikaan en ole kuullut Jumalan sanaa, sillä minä en ole päässyt kirkkoon, ja kotona ei minulla ole aikaa lukea“.

„Mutta sinun pitää lukea, sinun pitää rukoilla, äiti! „Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan, niin kaikki nämä teille annetaan“, on Jumala sanonut;

mutta kun emme rukoile hänen apuaan, ei hän saata kuulla meitä, sen kyllä tiedät“.

„Jos hän tahtoo, niin hän kyllä voi auttaa, sinä olet vielä liian pieni sitä ymmärtämään, sinä, pikku Elli“, vastasi äiti mietteissään katsellen pientä tyttöä, joka ahkerasti raasi ja pani leperen toisensa perään äidin vasuun.

„Niin, äiti, luulen varmaan, että sen ymmärrän. Iso-isä rakastaa Jeesusta, opettaja Lamminniemellä rakastaa häntä myöskin, he ovat opettaneet minua uskomaan Jumalaan; mutta luulen, että Jeesus itse on opettanut minulle parhaimman osan“, lisäsi hän hiljaa.

„Hän ei ole mahtanut sinua opettaa, Elli; tiedän kyllä, että Jumalan sana puhuu paljon hänestä“, huokasi äiti.

„Niin, hän on varmaan itse opettanut minulle sen, sillä, kun olen ollut tottelematon ja paha ja kun olen rukoillut Jumalalta anteeksi, niin on tuntunut siltä kuin hän itse olisi ollut luonani ja pyytänyt, etten niin itkisi, sillä hän on antanut minulle anteeksi. Silloin olen tullut niin iloiseksi, ja silloin olen huomannut, ettei hän enää ole vihainen, mutta että hän aina rakastaa minua. Hän on täällä luonamme nyt, äiti, ja hän rakastaa sekä sinua että meitä kaikkia“.

Äiti kumartui ikäänkuin hän olisi koittanut rukoilla läsnäolevaa Vapahtajaa. Rukki surisi hiljemmin ja hiljemmin, vihdoin se seisautui ja hän kuunteli tarkasti Ellin lukiessa pari lapsellista rukousta.

Eräänä iltana sanoi äiti: „Luulen, että meidän pitäisi lukea yhdessä, Elli, mutta minulla on vain virsikirja; lapset ovat repineet Raamattuni.

„Minulla on Raamattu, äiti!“ huudahti Elli ilosta loistavana ja aikoi juosta sitä noutamaan, mutta samassa näyttäytyi pitkä musta olento matalan oven kohdalla. Äidin kasvoja peitti synkkä varjo, ja pienokaiset, jotka puuhailivat leikkikaluihin, juoksivat äidin luo ikäänkuin suojaa etsimään.

„No, risamekot, niinkö te pakenette, kun isänne tulee? Minä opetan teitä karkaamaan minun luotani!“ ja hän löi kovasti nyrkkiään pöytään.

„Sinun pitää olla vähän siivommasti nyt, sinä pelotat pienen Ellin kuoliaaksi“, sanoi äiti ja meni pari askelta häntä vastaan.

„Elli! Onko Elli tullut? Tahdon nähdä sitä vesaa“.

Elli vapisi; hän meni hiljaisesti ja niiasi juopuneelle isälle.

„Niin, onhan tuo Elli, minun pieni Ellini“; ja hän hymyili leppeästi hänelle taputtaen pientä vapisevaa kättä. „Sinä olet äitisi näköinen; hän oli hyvä eukko, Elli; isälläsi ei ole ollut onnellista päivää hänen kuoltuaan. Ja hän painoi pientä tyttöönsä rintaansa vasten ja kyynelät vuotivat pitkin punaisia, pöhöttyneitä kasvoja. Vastenmielinen viinanhaju tuli Elliä vastaan, mutta hän sieti sen kuitenkin isän häntä suudellessa.

Kun Johannes näki, kuinka isä nyt oli lempeällä tuulella, tuli hänkin rohkeammaksi,

meni hakemaan leikkikalunsa, näytti niitä ja kertoi, kuinka hyvä Elli-sisko oli. Isään oli tullut hellyyden puuska, hän otti sylinsä täyteen lapsia ja painoi niitä rintaansa vastaan, kysyi ja hymyili, antoi heidän vetää itseänsä tukasta ja parrasta, ja ääretön ilo nousi lapsijoukossa. Äkkiä heräsi pienokainen kätkyessä ja rupesi huutamaan. Tätä ei isä voinut suvaita, nousi kiroten ja antoi tietää, ettei hän voinut elää mokomassa koirankopissa; mutta pieni Lotta oli hänen tiellänsä, hän horjahti, lankesi ja langetessaan satutti hän Lotan päätä, joka nyyhkien kätki päänsä Ellin syliin. „Minä opetan sinua toisella kertaa tulemaan isäsi tielle!“ Ja käsi suorassa seisoi hän Lotan vieressä. Äkkiä nousi Elli, työnsi Lotan syrjään ja seisoi säkenöivin silmin ja hehkuvin poskin juopuneen isänsä edessä. „Sinä et saa lyödä Lottaa; sinähän hänet kaasit ja potkit häntä, niin että hän on saanut suuren kuhmun ottaansa“.

„Vai niin — sinäkö rupeat isääsi neuvoamaan — sinä!“ ja raskas lyönti kohtasi Elliä olkapäähän. Tämä lyönti, ensimmäinen, jonka hän eläissään muisti saaneensa, tuntui raskaalta ja polttavalta; hän nyyhki niinkuin sydän olisi ollut haljeta. Isä katseli häntä ja hirmuinen tuli paloi hänen silmissään. Pienokaiset piiloutuivat; ja hän oli ikäänkuin susi, joka oli tullut repimään pientä, turvatonta lammaslaumaa. Nyt tuli äiti sisään; hän näki tuon raivoisan katseen eikä uskaltanut näyttää itseään, kun isä kolkosti nauraen kääntyi, meni pieneen huoneeseen ja heittäytyi vuoteelle ja

tuota kylmä, hirmuinen nauru kuului tuon tuostakin heidän korviinsa. Pienokaiset kokoon-tuivat äidin ympärille; hän jätti hymyilevän pikku lapsen Marialle, sitten nosti hän Ellin polvilleen, pyyhki pois hänen kyynelensä ja puhui ystävällisiä, rauhoittavia sanoja hänelle, kunnes Elli itse huomasi, kuinka väärin hän teki ojentaessaan kiihoittunutta, juopunutta isää. Hän häpesi ja katui katkerasti sitä hirmuista suuttumusta, joka oli hänet vallannut, kun hän tunsu isän lyönnit; nyt muisti hän pikku Lotan peljästyksen, joka istui itkien rahilla ja oli pannut päänsä Johanneksen polvelle, joka hyväili tuota pientä kiharaista päätä. Pian kuului pienestä huoneesta syvää, säännöllistä kuorsaamista, joka pienestä, säikähtyneestä lapsilaumasta oli kuin musiikkia, sillä nyt he tiesivät, että he tällä kertaa saivat olla rauhassa isän väkivaltaisuukselta.

„Etkö tahdo ottaa esille kuvakirjaasi, Elli, ja näyttää meille kaikkia noita kauniita kuvia?“ kysyi äiti lempeällä äänellä; hänestä tuntui nyt niin harvinaisen kevyeltä ja turvalliselta; hänen surkuteltava miehensä oli nyt kotonan unen helmassa. Ja toinen toistaan kauniimpi kuva rakkaasta Vapahtajasta oli lasten nähtävänä. Ellistä tuntui kuin rakas ystävä olisi tullut häntä vastaan ja kuiskannut anteeksiantamuksen ja lohdutuksen sanoja hänen ahdistettuun sydämmeensä. Kauvan katselivat he varsinkin kuvaa, kuinka Jeesus siunaa pieniä lapsia. Elli oli monta kertaa puhunut pikku siskoilleen rakkaasta Vapahtajasta, joka tuli köyhäksi lapseksi maailmaan, jätti kauniin,

valoisan kotinsa taivaassa, verellään ja kuolemallaan vapahtaakseen meitä perkeleen valasta, joka niin mielellään tahtoi saattaa sielumme kadotettuun, pimeään valtakuntaansa vaivatakseen ja kiusatakseen meitä ijankaikkisesti, ja nyt kyselivät he niin paljon rakkaasta Jeesuksesta, ettei Elli useinkaan tiennyt, mitä hän heille vastaisi.

„Etkö luule, Elli-sisko, että Jeesus on hirveästi vihainen isälle, kun hän niin lyö meitä?“ kysyi Maria.

„Luulen, hän on ainakin hyvin suruisaan“.

„Mutta koska Jeesus rakastaa meitä, eikö hän voi varjella meitä, ettei meitä saa lyödä ja kohdella pahasti, eikö hän voi, Elli?“ kysyi Johannes kiihkeästi odottaen vastausta.

„Voi kyllä, jos hän tahtoo“, vastasi Elli, joka ei oikein tiennyt, mitä hän siihen vastaisi.

„Mutta Jeesus tahtoo vain sitä, mikä on hyvää, ei hän suinkaan tahdo, että isä löisi meitä?“ Ja Johannes odotti uudestaan vastausta.

„Luulen, että hän tahtoo opettaa meitä kärsimään tyytyväisenä“, vastasi Elli hiljaa ja kyynelät nousivat hänen silmiinsä ajatellessaan kärsimättömyyttään.

„Minkätähden tahtoo Jeesus, että meidän pitää kärsiä tyytyväisinä, Elli-sisko?“

„Luulen, että meidän siten tulee osoittaa, että rakastamme häntä; hän oli itse niin kärsivällinen; he sylkivät häntä kasvoihin, löivät häntä ja vihdoin naulasivat hänet ristinpuuhun, mutta kuitenkin hän rukoili heidän puolestaan“.

„Minusta näyttää, että hän, joka oli niin lempeä ja hyvä, olisi oikein vihastunut noihin pahoihin, ilkeihin ihmisiin; minkätähden hän rukoili heidän puolestaan, Elli?“

„Hän rakasti heitä, hän rakastaa isää ja kaikkia ihmisiä ja tahtoo, että kaikki tulisivat autuaaksi“.

„Kun hän tahtoo, niin voiko hän sitten tehdä kaikki ihmiset autuaaksi? Hän saattaisi tehdä isästäkin hyvän ihmisen, niin ei äidin tarvitsisi itkeä niin paljon“, arveli Johannes, jonka kysymykset eivät koskaan näkyneet loppuvan.

„Hän kyllä tahtoo, Johannes, mutta isän täytyy ensin kääntyä“.

„Mitä se on, kun ihminen kääntyy, Ellisisko?“

„Kun hän katuu syntiään ja uskoo Jeesukseen“.

„Minä uskon Jeesukseen, olenko silloin kääntynyt?“

„Olet kyllä. Kun me uskomme, että hänen verensä on puhdistanut meitä synneistämme ja me mielellämme tahdomme olla Jeesuksen omia, niin olemme kääntyneitä, sen on iso-isä ja Lamminniemen opettaja usein sanonut minulle“.

„Emmekö voisi rukoilla Jeesusta, että hän käännäyttäisi isän ja puhdistaisi hänet, ettei hän enää milloinkaan hajua viinalle?“ kysyi Maria.

Sitten liitti Elli kätensä ristiin ja rukoili ääneen, että rakas Herra Jeesus tekisi heidän isänsä puhtaaksi verensä kautta, ettei hän enää koskaan joisi, vaan olisi kotona äidin ja pieno-

kaistensa luona ja heidän kanssaan rakastaisi ja palvelisi Vapahtajaansa.

Molemmat siskot, jotka istuivat lattialla hänen vieressään, panivat pienet kätensä ristiin ja katselivat hartaasti Ellin pieniä, laihoja kasvoja. Kun hän rukoili, ilmestyi lempeä rauha hänen silmiinsä, ja kun hän rupesi rukoilemaan pienten siskojensa puolesta, tulivat kasvopiirteet niin valoisiksi; hymyillen loi hän sitten katseensa lasten kirkkaisiin silmiin. Äiti, joka oli hoitanut itkevää Lottaa, joka vihdoin oli nukkunut, seurasi tarkasti lasten keskustelua, ja kun hän kuuli Ellin lämpimän, lapsellisen rukouksen, liitti hänkin kätensä yhteen ja itki hiljaa, ja ennen aavistamaton lepo ja rauha täytti hänenkin sydämmensä.

Kun isä seuraavana aamuna heräsi, oli hän hyvin katuvaan, mutta hän oli kauheassa mielentilassa; katse harhaili levottomana, ja oli ikäänkuin hän olisi karttanut sekä vaimonsa että pikku Ellin katseita. Äreänä pyysi hän vaimonsa tuomaan ruokaa; äidillä oli vielä vähän iso-isän savustettua sianlihaa, jota hän oli säästännyt isälle, sitten keitti hän velliä, ja isä nielasi kaikki ahnaasti, joka osoitti, että ruumis tarvitsi suuressa määrin ravintoa. Niin oli aina, kun hän tuli kotiin noilta surullisilta harharetkiltä. Kun talo oli tyhjä ja hän kun näki nälkää ja näki pienokaistenkin kärsivän, oli kuin epätoivo olisi valloittanut onnettoman, ja hän tunsu sanomattomia sielun tuskia. Kun hän oli syönyt kylläksi ja jälellä oli vain muutamia leivänmuruja, kysyi hän vaimoltansa oli-

vatko toiset syöneet aamiaista. Surullisena vastasi tämä, etteivät he olleet syöneet mitään, mutta että hän kohta saisi valmiiksi muutamia paitoja, jotka pikku Elli veisi pois ja saisi ruokavaroja palkaksi. Pikku Lotta itki ruokaa; äiti lohdutti häntä sanoen, että hän saisi päivälliseksi hyvää jauhovelliä. Isä kalpeni, työnsi tyhjän kupin äkkiä luotaan ja meni ulos sanomatta sanaakaan.

„Isä on raskaalla mielellä tänä päivänä“, sanoi hellä vaimo Ellille; „hänellä on synkät hetket, kun hän katuu syntistä elämätään, ja silloin hän kärsii kauheasti. Herra Jumala! jos hän voisi jälleen tulla paremmaksi, niinkuin ensimmäisenä vuotena, kun olimme yhdessä“.

„Menenkö minä häntä hakemaan, äiti, ja pyytämään häntä sisälle, niin me luemme yhdessä“.

„Ei se maksa vaivaa, lapsi, hän vain nauraa niille, jotka pyytävät hänen etsimään apua Jumalalta; ja meidän täytyy saada tämä paita valmiiksi, muutoin emme saa ruokaa“.

„Ei ihminen elä ainoastaan leivästä; vaan jokaisesta sanasta kun Jumalan suusta lähtee“, nämä sanat ovat minua ylläpitäneet, kun olen ollut nälissäni; minä kyllä luulen, että paita tulee valmiiksi, vaikka luen hyvin pienen kappaleen Raamatustani“.

„Sinä et varmaankaan koskaan ole nähnyt nälkää ennenkuin tulit meille, pikku Elli?“ kysyi äiti, levottomasti katsellen rakasta lasta, joka nyt jo oli ollut hänelle suureksi avuksi ja hyödyksi.

„En koskaan. En tiennyt iso-isän luona, mitä on olla oikein murheellinen“.

„On väärin, että pidämme sinut täällä; sinä saat jälleen mennä kotiin iso-isän luo“.

Ellin kasvot kirkastuivat, hän katsoi äitiin ja näki tämän surulliset, kyyneleiset silmät.

„Tahtoisitko, että lähtisin, äiti?“

„Minä! En, rakas lapseni, sinä olet ollut minulle suuremmaksi avuksi ja siunaukseksi kuin itse ymmärrät. Menen niin turvallisenä pienokaisteni luota, kun sinä olet kotona; he pitävät niin paljon sinusta, mutta sinä näet puutetta köyhässä kodissamme“.

Taistelu nousi Ellin sydämessä; nyt oli äiti luvannut, että hän saisi matkustaa; hän näki hiljaisen, miellyttävän kodin iso-isän luona; nuo iloiset, onnelliset hetket, joita hän oli viettänyt yhdessä iso-isän kanssa, olivat selvänä hänen mielessään; hän näki Emilian tulevan juosten ja pyytävän häntä Lamminniemeen leikkimään kauniissa leikkituvassa, ja kaikki nuo hyvät kakut ja omenat, jotka heitä odottivat; hän näki rakkaan ystävänsä istuvan niin ystävällisesti ja kertovan kaikista hyvistä, pienistä tytöistä, jotka olivat niin iloisia Jeesuksessa, että he halukkaasti ja mielellään kärsivät palvelukseen häntä. Mutta eikös hänkin ollut juuri noita samoja pienokaisia? Eikös ollut hänen tahtonsa, että hän olisi hyvän äidin ja rakkaiden siskojen luona? Sitten ajatteli hän, kuinka äiti kaipaisi häntä, jos hän matkustaisi; kuka äidin poissa ollessa pukisi pienokaisia, pesisi ja hoitaisi heitä, siistisi huoneen, ja mistä he saisivat elatuksensa, jos ei äiti

voisi mennä päivätöille, kuka heille kertoisi Jeesuksesta, joka itse oli niin köyhä, mutta nyt on ikuisesti rikas, ja niin tahtoo hän meidätkin tehdä ikuisesti rikkaiksi ja iloisiksi! Ja mitä Jeesus ajattelisi, jos hän menisi oman mukavuutensa tähden? Ei, silloin ei hän varmaankaan rakastaisi häntä eikä laskisi häntä ihanaan, taivaalliseen kotiinsa, kun ei hän täällä mielellään tahtoisi tehdä hänen tahtoansa; Vapahtaja tahtoi varmaan, että hän jäisi. Vihdoin hän nousi, meni ja pani kätensä äidin olkapäille ja katsoi lempeästi hänen silmiinsä: „Äiti, tahdon mielelläni jäädä sinun luoksesi“, kuiskasi hän.

„Jumala ijankaikkisesti sinua siitä siunatkoon, rakas lapseni!“ Ja äiti syleili häntä liikuttettuna. Oi, kuinka tämä murheellisen äidin syleily palkitsi Ellin kaikki surut ja ikävät, ja hänen sielunsa riemuitsi onnesta. Nyt saattoi hän kärsiä paljon äidin, mutta varsinkin Jeesuksen rakkauden tähden.

„Saanko nyt vähän aikaa lukea sinulle, rakas äiti?“

„Niin, lapseni, lue vaan!“

Ja Elli luki nyt Luukkaan 11: 1—13. Kun hän oli ruvennut lukemaan, tuli isä sisään ja istui hiljaa oven suuhun ja nojasi päätä käteensä. Kun Elli luki yhdeksännen ja kymmenennen värsyn: „Niin sanon minä teille: Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte, kolkuttakaa, niin teille avataan; sillä jokainen, joka anoo, hän saa, joka etsii, hän löytää ja kolkuttavalle avataan“, silloin katseli isä pientä tyttöä, joka vakavana istui rahilla, pie-

net kädet ristissä ja kallis Raamattu polvella. Oi, kuinka tuossa pimeässä sielussa tuska rai-
vosi, kuinka hän halusi paeta kauas tuota kal-
vavaa sanomatonta ahdistusta! oli kuin Juma-
lan viha olisi kuluttanut häntä, sillä hän ei
tuntenut Häntä, joka sanoo: „Tulkaa minun
tyköni, kaikki, jotka työtä teette ja olette ras-
kautetut, ja minä tahdon virvoittaa teitä“, ja:
„Jos teidän syntinne olisivat veriruskeat, pitää
niiden lumivalkeiksi tuleman“. Ja nyt luki
tuo pieni tyttö, että jos hän rukoilisi, niin hän
saisi, jos hän etsisi, niin hän löytäisi, ja jos
hän kolkuttaisi, niin hänelle avattaisiin. Ja
missä löytäisi hän levon polttaville tunnon tus-
kille? Ah, ei hänelle löytynyt pakopaikkaa.
Polttava puna nousi hänen veltoille kasvopiiir-
teilleen; hän meni äkkiä kammariin, heittäy-
tyi vuoteelle ja kätki kasvonsa peitteeseen ja
kyynelet kevensivät tuskaista tuntoa.

„Näetkös, Elli“, sanoi äiti, kun lukeminen
oli päättynyt, „hän ei sietänyt kuunnella sinun
lukuasi, ei, siitä hän ei välitä“.

„Mutta hän saattaa sitten tulla siitä iloi-
seksi; muistakaamme rukoilla Jumalaa lähettä-
mään hänelle pyhän Henkensä. Iso-isä ja opet-
taja pyysivät hyvin minun sitä tekemään“.

Kului monta viikkoa, jolloin isä oli raitis;
päivillä teki hän ahkerasti työtä naapurita-
loissa, ja illalla istui hän kotona ja paikkasi
perheensä jalkineita; ansaitsemansa rahat an-
toi hän onnelliselle vaimolleen, joka ei myös-
kään pannut käsiään ristiin. Aidistä oli hy-
vin iloista nähdä, kuinka rakkaasti ja hellästi
hän kohteli lapsia. Elliin kiintyi hän yhä

enemmän; hän saattoi tuntikausia istua ja kuunnella hänen kertomuksiaan iso-isän kodista, kuinka ihanat ne päivät olivat, jolloin hän iloisena ja vapaana juoksi ympäri ja leikki ja hymyili rakkaalle iso-isälle. Ellistä oli hauskaa, kun hänellä oli niin tarkka kuulija, ja hän kiintyi myös isään, joka oli iloisen näköinen hänen seurassaan. Kun tyttö oli sukkela, rakastavainen ja huomaava, oli hänestä kaikilla iloa; hän kävi itsekin tyytyväisemmäksi ja iloisemmaksi, kun hän näki onnellisia ihmisiä ympärillään, ja pieni tupa kaikui reippaista, iloisista lapsenäänistä. Kun isä rakasti Elliä, sai tämä myös esteettömästi lukea Raamattuaan. „Eihän se mikään paha ole, kun kerran lapsi sitä rakastaa“, oli hänellä tapana epävarmasti sanoa; mutta hän kuunteli yhä tarkemmin sanaa, ja silloin hän usein kävi hyvin tunteelliseksi; hän koitti olla poissa Ellin lukiessa, mutta oli kuin näkymätön voima olisi pidättänyt häntä. „Kun rakastan lasta niin paljon, en saata olla poissa; ihmeesti hän muistuttaa äitiä“, ajatteli isä silloin; ja hän koitti välttää oikeaa totuutta, että nimittäin sanan voima veti häntä puoleensa. Moneen vuoteen ei vaimo ollut nähnyt miestä kotona niin säännöllisesti kuin nyt, eikä hän koskaan ollut nähnyt hänen niin huolehtivan talon tarpeita. Onnelliset päivät koittivat nyt perheelle; kun he kaikki tekivät työtä, ei kenenkään tarvinnut nähdä puutetta. Kun isä illalla tuli kotiin päivätyöstä, näki hän vain hymyileviä, tyytyväisiä kasvoja ympärillään; hän tunsu ennen aavistamattoman ilon tunkevan sydämmeensä, kun pienokaiset kiipesivät

hänen käsivarrelleen ja pyysivät hänen kerto-
maan kaikista pienistä tytöistä ja pojista, joille
hän oli tehnyt kauniita kenkiä; ja hän kertoi
heidän repiessään hänen partaansa ja tuk-
kaansa, taputtivat hänen poskiaa ja pitivät
pieniä käsiään suun edessä; kun hän silloin
oli olevinaan siitä pahoillaan, otettiin käsi pois
ja seurasi suutelo ja sydämmellinen nauru. Ja
äiti käveli niin iloisena ja keveällä mielellä,
hänen sydämmensä sykki ilosta, kun hän näki
näitä rakastettavia tapauksia, ja lämpimästi
vastasi hän miehen katseeseen, kun tämä iloi-
sesta lapsijoukosta hymyili vaimolleen.

Kuinka kauvan kestäisi tämä onni? Monta
kertaa nousi tämä kysymys huolestuneen äidin
mieleen.

Joulunaaton edellinen päivä oli käsissä.
Jos tarkastamme suuria rikkaita taloja, huo-
maamme työtä ja touhua ja vain iloisia kas-
voja; kaikki ovat puuhaamassa jouluvarustuk-
sia ja kaikki iloitsevat joulujuhlasta. Vaikka
eivät kaikki iloitse siunatun Vapahtajan tu-
lost, niin kuitenkin siitä rauhasta, ilosta ja
hauskuudesta, jonka se tuo mukanaan elämän
jokapäiväisyyteen. Ei mikään muisto lapsuu-
den ajoilta ole niin ihana ja katoamaton kuin
joulun. Silloin kaikkein sydämmet aukenevat
ja tahtovat mielellään antaa rikkaudesta ja
ylellisyydestään köyhille; on ikäänkuin korkean

vieraan tulo, joka ei tee erotusta minkään säädyn ja yhteiskunta-aseman välillä, välttämättä ybdistäisi kaikki säätyluokat; ajatellaan niitä, joilla ei mitään ole ja pidetään heistä huolta, ettei yksikään sureva henki istuisi yksin tyhjän joulupöydän ääressä. Autuaita kaikki ne, jotka avaavat sydämmen oven pienelle Jeesuslapselle, että Hän kaikkine rikkaine antimineen saa tulla sinne sisälle!

Mutta kääntykäämme yksinäiseen majaan, joka on tuolla korkealla, kaukana asutusta laaksoista ja jonka hatarat seinät ovat alttiina läpikutkevalle pohjatuulelle. Siellä sisällä on niin pimeää, sillä lakanoita ja peitteitä on ripustettu akkunoiden eteen pakkasen ja valon estämiseksi.

Tuhkarokko liikkuu seudussa, ja se raivoaa ankarasti lapsissa. Se käy melkein joka talossa, ja moni lapsi on kuoleman oma. Kauvan oli se tulematta suutarin asuntoon; vihdoin se tunkeutui matalaan majaan. Monta viikkoa olivat molemmat pienemmät lapset ja sitten Maria olleet tautivuoteessa; muutamia päiviä sitten oli nuorin lapsista kuollut, vapaana nälästä ja vilusta, taudista ja tuskasta herätäkseen iloisena ja onnellisena rakkaan Vapahtajan sylissä. Pienokaisen kuoleman jälkeen on tuo köyhä, rauhaton mies kadonnut, suru ja mielipaha kalvoivat hänen sydäntään; hän luuli, että Jumalan vanhurskas rangaistus kohtasi häntä; vihdoin hänelle kävi mahdolliseksi nähdä rakkaiden kärsimyksiä ja hätää, ja hän koitti rauhoittaa sydämmensä tuskia onnettomalla juomisella. Äiti kävelee lattialla

pienen Lotan kanssa, joka itkee katkerasti; Elli pitää Mariaa käsivarrellaan ja Johannes polvillaan hänen vieressään nojaa päätänsä hänen olkapäähänsä; hän on tähän asti säilynyt taudilta, mutta hänen poskensa palavat nyt tultuumana, ja silmässä on outo kiilto, mutta eivät äiti eikä Elli sitä huomaa. He ovat niin huolissaan ja murheissaan sairaista, jotka nyt ovat niin paljon parantuneet, että saattavat syödä ja alituisesti huutavat ruokaa. Äidin korkea, laiha olento ilmaisee surua ja mielihäpä, hänen poskensa ovat sisäänpainuneet ja renkaat silmien ympärillä ovat syvät ja mustat, käsivarret vapisevat kevyen taakan alla, ja kyynelvet vuotavat pitkin noita pieniä, läpikuultavia käsiä, jotka rakkaasti taputtavat hänen poskeansa.

„Elli“, sanoo Maria itkien, „kääri peite hyvästi ympärilleni; minua niin palelee! etkö luule, että hyvä tohtori kohta lähettää meille puita, niinkuin hän lupasi?“

„Kyllä hän varmasti lähettää; odottaamme vielä vähän aikaa kärsivällisesti, Maria, niin tulee Jeesus ja tuo monta hyvää lahjaa, valoa, lämmintä ja ruokaa“.

„Jospa hän sitten kiiruhtaisi“, nyyhki Maria, minulla on niin nälkä, niin nälkä, ja me olemme niin kauvan pyytäneet häntä tulemaan“.

„Sinun pitää nyt olla kärsivällinen ja levollinen, Maria“, lohdutti äiti; jos et sinä tahdo odottaa kärsivällisesti, niin ehkä ei hän koskaan tule. Etkö tahdo mielelläsi olla hänen kaltaisensa? Tiedät, että Jeesus on lähettänyt

sinulle sairautta ja hätää, hän oli itse kärsivällinen, kun hän kärsi ja odotti Isänsä tulevan; nyt sinun pitää odottaa häntä, niin hän varmaan tulee“. Näin lohdutti äiti raukka lapsia. Hän oli hädässään oppinut uskomaan ja luottamaan Vapahtajaansa, mutta tänä iltana oli ankara taistelu hänen sydämessään; alituisesti vaivasi häntä ajatus, että Jeesus oli unohtanut heidät, mutta hän taisteli rohkeasti ja koitti turvautua Vapahtajan voimalliseen apuun. Ja kiusaus oli suuri. Hänen miehensä, jonka hän jo toivoi olevan pelastettuna, oli jälleen poissa, lapset sairaina ja vain hätää ja köyhyyttä kaikkialla. Lohduttaessaan lapsiaan, nousi syviä huokauksia hänen ahdistetusta rinnastaan. Oi, jos hän olisi taitanut niin lujasti luottaa Vapahtajan tuloon kuin lapset! Kun äiti oli neuvonut Mariaa, käänsi tämä laihtuneet, itkettyneet kasvonsa hymyillen Ellin rintaa vastaan ja oli aivan hiljaa. Vihdoin katsoi hän Ellin silmiin ja kuiskasi: „Tuleeko Jeesus nyt, Elli? Kuulin mielestäni jotakin. Luuletko sinä varmaan, että hän tulee luoksemme?“

„Ei näkyväisessä muodossa, mutta luulen, että kohta tulee sana häneltä“.

„Mikä sana, siskoseni? Että meidän pitää tulla taivaaseen?“

„En tiedä, milloin hän tahtoo tuoda meidät sinne, Maria, mutta luulen, että hän kohta lähettää meille puita ja ruokaa“.

„Minulla on niin nälkä“, huokasi Johannes, „ja minun rintaani pakottaa, eikö sinulla ole nälkä, Elli sisko?“

„On minulla vähän nälkä“, ja ääni vapisi ihmeellisesti, „mutta odotan niin varmasti tänä iltana ruokaa Jumalalta“, lisäsi hän hiljaa itseksensä. Raskasta oli Ellistäkin tänä iltana; hänen ajatuksensa lensivät alituiseen iso-isän lämpimään tupaan; hän muisti niitä monia joulunaattoja, joita hän siellä iloisena ja onnellisena oli viettänyt rakkaan vanhuksen kanssa, kun pieni joulupuu loisti keskellä lattiaa, värikkäiset vahakynttilät levittivät lempeän valon rauhalliseen, hiljaiseen huoneeseen; hän muisti Emiliaa, joka loisti ilosta, kun hän opettajan kanssa oli koristanut tuon ihanan joulupuun ystävällensä. Voi, kun hän ajatteli tuota valkeaksi pestyä lattiaa kyökissä tuoksuavine katojoihin, sulki hän silmänsä ikäänkuin lämmitelläkseen suloisen pesävalkean ääressä, joka räiski uunissa, ja puuro porisi padassa ja lihapasti sähisi pannussa; pöydällä oli hän näkevinään suuren puisen juomahaarikan, sen vieressä leivosvadin ja seinällä kirkkaaksi hangattut läkkiastiat — hänen ihastuksensa, ja kaikki, kaikki niin miellyttävää, niin ihanaa! Mutta ah, hän oli kaukana, kaukana sieltä, ja kyynelvet vuotivat kalpeita kasvoja pitkin. Tuuli vinkui niin ihmeen valittavasti tuolla ulkona ja kirkonkellojen kaukainen soitto kuului sinne; mutta oli kuin se olisi tuonut vain surullisen huokauksen rakkaasta Herran huoneesta noille köyhille yksinäisille olennoille, jotka rukoilivat ja odottivat siunatun Vapahtajan tuloa. Äkkiä näkyi tohtorin palvelija ovella.

„Tohtori lähetti teille kuorman koivuhalkoja“, hän sanoi, „ja rouva käski sanomaan

terveisiä ja lähetti muutamia kannuja maitoa ja riisiryyniä joulupuuroksi“.

Äidin käsi vapisi niin, että hän tuskin kykeni ottamaan vastaan maitohinkin. „Jumala siunatkoon tohtoria ja hänen rouvaansa“, kuiskasi hän.

„Puut ovat myös hakatut, sillä tohtori tiesi, että teidän miehenne on poissa“.

Vaimo punertui ja vastasi epävarmasti: „Hän ehkä tulee tänä iltana“.

Mutta mikä ilo lasten joukossa! Oi, kuinka he lämmittelivät räiskivän valkean ääressä, nähdessään mainion joulupuuron tulella kiehumassa. „Joudu nyt paha pata ja kiehu! me odotamme niin puuroa, ymmärräthän. Äiti, äiti, kuinka hyvä onkaan Jeesus, hän kyllä muisti meitä, jos hän vain ei olisi vihainen, kun me olimme niin kärsimättömiä“. Tämöisiä huudahduksia kuului alituisesti, ja nuo pienet kasvot loistivat tyytyväisyydestä ja iloisesta odotuksesta. Mutta Elli ei kuitenkaan vielä ollut tyytyväinen; vähän väliä hän juoksi ulos ja kuunteli henkeään pidättäen. Tuhansia tähtiä kimalteli taivaalla, kalpeasti kuu valaisi talvimaisemaa, kireä pakkaneen pani pienen, hoikan vartalon vapisemaan, mutta mitä hän siitä välitti; käsi silmäin suojana tähysti hän hiljaiseen, kaukaiseen avaruuteen; tuolla alhaalla häämöittivät suuret talot, ja lukemattomat, tuikkivat valot iloisista huoneista välkkyivät häntä vastaan, mutta hän ei huomannut niitä, yksi ainoa ajatus täytti hänen mielensä; pieninkin ääni sai hänen sydämensä kovasti sykkimään, mutta narisevat askeleet

eivät osoittaneet, että hänen palava toivonsa kävisi toteen. Vihdoin loppui kärsivällisyys, ja hän heittäytyi nyyhkien maahan ja peitti kasvonsa pienillä, kankeilla käsillään. „Iso-isä, iso-isä! Oletko kokonaan unohtanut pienen Ellisi!“ ja kovasti nyyhkyttäen: „Jeesus ei varmaankaan rakasta minua, oi, olen rukoillut häneltä niin sydämmellisesti tätä iloa joulunaattona; mutta kaikki ovat unohtaneet minut, ei kukaan ajattele minua, ei kukaan“. Ja suru valloitti hänet niin kokonaan, ettei hän huomannut mustaa olentoa, joka lähestyi häntä arkkunen kainalossa.

„Voitko sanoa minulle, asuuko suutari Ollikainen täällä?“ kysyttiin karkealla miehenäänellä; hän nousi ylös peljästyneenä ja seisoo katsellen eteensä voimatta vastata mitään.

„Tässä on se arkku, joka on tullut rautatiellä, ehkä sinä toimitat sen sisälle. Tänne se varmasti oli tuleva. Rahti on maksettu. Minulla on niin vähän aikaa“. Ja hän katosi. Äkkiä tyttö oivaltaa kaikki, — siinä oli arkku, tuo odotettu iso-isän lähettämä arkku, ja hän seisoi siinä häpeissään, mutta oi, niin sanomatoman iloisena. Hän ei ehtinyt ajattelemaan epäilyksiään, nuolen nopeudella kiiruhti hän sisään ja huusi: „Äiti, äiti, tule ja auta minua, tule, joudu!“

„Rakas lapsi, mitä on tapahtunut?“ kysyi äiti ja kiiruhti ulos.

„Arkku, arkku, jossa on iso-isän lähettämiä jouluruokia, ymmärräthän“, iloitsi Elli. Ja arkku saatiin sisään paikalla.

„Voi, iso, iso arkku täynnä joulumakeisia?“ huusivat kaikki.

„Oi, kuinka olen odottanut! Olen aikoja sitten kirjoittanut iso-isälle, että hän kaikin mokomin lähettäisi sen joulunaatoksi“, ja Elli puhui lakkaamatta heidän tyhjentäessään arkun sisällön.

Nousi suuri ilo ja riemu. Voita, juustoa, makkaraa, pehmeää leipää, lihaa, ryyniä, kahvia, sokeria, sen lisäksi Lamminniemeltä suuri käärö, joka sisälsi vahakynttilöitä, omenoita ja pähkinöitä ja sitten vielä Lamminniemen isännältä 10 markkaa Ellille, kun hän oli niin rakkaasti hoitanut pieniä siskoja, ja opettajalta neulottu hame ja monta mekkokangasta lapsille. Vihdoin, kun joulupuuro oli syöty, samoin leipää, voita ja vuohenjuustoa, ja kun pienet kynttilät loistivat, sanoi Elli: „Emmekö lue joulupäivän evankeliumia, rakas äiti?“

„Luetaan vaan, rakas lapsi, sydän on täynnä rakkautta ja kiitollisuutta, ja minä tuskin voin sanoa sanaakaan. Lue sinä, niin minä istun Lotta sylissäni ja kuuntelen!“ Ja Elli luki miellyttävällä, kirkkaalla lapsen-äänellä ja lapset kuuntelivat kädet ristissä, silmät loistavina, ja oli kuin enkelin ääni olisi kaikunut matalassa majassa, kun hän luki: „Teille on tänäpäivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Davidin kaupungissa!“ Sitten he lauloivat yhdessä pienen jouluvirren, jonka Elli oli opettanut siskoilleen:

Taas joulu aika riemuisa
Nyt koitui kotihimme;

Jumalan Poika taivaasta
On tullut majoihimme;
Hän tuli tänne köyhänä,
Alhaisena ja nöyränä,
Vieraaksi maailmahan,
Meit' orjuudesta auttamaan,
Ilohon taivaan saattamaan,
Ijäiseen kunniahan.

Hän, lapsi kaunis, vähäinen,
Ilmaantui keskellemme,
Kohdusta puhtaan neitsehen
Suureksi iloksemme;
Jos Hän ei tullut olisi,
Niin ihmissuku vajoiisi
Ijäiseen kadotukseen;
Siis kiitän, Jeesus, armoas
Ja ylistän sun rakkauttas,
Kun tuotit lunastuksen.

Kuukausi on jälleen kulunut onnellisesta joulunaatosta Ellin köyhässä kodissa. Johannes on toisesta joulupäivästä asti kovasti sairaana tuossa vaarallisessa tarttuvassa taudissa. Elli on vielä säilynyt; hän luulee, että Jumalalla on hänelle työtä, sentähden ei hänellä ole aikaa olla sairaana, sen on hän täydestä vakaumuksesta sanonut siskoilleen, ja sydämmestään kiittää hän Jeesusta, joka on niin armollinen ja antaa hänen olla terveenä, että hän voi hoitaa heitä ja kertoa heille hänen rakkautestaan. Mutta rakastava, uskollinen äiti on vihdoin nääntynyt ja jo neljätoista päivää on hänkin ollut tautivuoteessa; sillä puute, kärsimys

ja suru ovat vihdoin murtaneet hänen voimansa. Mutta sairaus tuon juopon suutarin kodissa on nyt tullut ihmisten tietoon, ja monta rakastavaa kättä on nyt ojennettu heitä auttamaan ja huojentamaan. Köyhä mies ja isä oli silloin, tällöin ollut kotona, mutta kun hän näki, että toiset pitivät huolta sairaista, heittäytyi hän kahta raivokkaammin tuohon hirveään juoppouspaheeseen. Ja tämän hän tekee tukehduttaakseen omantunnon ääntä, joka yhä selvemmin puhuu hänelle; on kuin se ei antaisi hänelle rauhaa; selvemmin ja selvemmin näkee hän Jumalan vanhurskaan vihan; ja musertavasti painaa hänen sieluansa varmuus siitä, että hän on ijankaikkisesti kadotettu. Ja saadaksean tuon kalvavan, kuluttavan tuskan vaikenemaan, juo ja juo hän, mutta tuskat vain enentyvät. Oi, sinä köyhä, rauhaton sielu; jospa tuntisit Hänet, joka on kantanut kaikki syntisi ja hätäsi, silloin vaipuisit tuohon pohjattomaan armon syvyyteen ja upottaisit kaikki syntisi! Sinä et kuule kaikkia niitä lämpimiä, hartaita rukouksia, jotka kärsivän vaimosi ja pienten lastesi huulilta kohoavat armoistuinelle, mutta taivaan Herra kuulee ne, ja vihdoin ne käyvät sinua voimakkaammiksi, että sinä taivut rukouksen vallan alle.

Majassa lepää äiti kärsivällisenä ja hiljaisena ja puhuu lempeästi ja rakkaasti pienokaisten kanssa. Maria ja Lotta ovat jälleen jotenkin terveitä, mutta pieni Lotta on hyvin kiukkuinen, itkee ja valittaa ja tuottaa Ellille paljon vaivaa. Johannes heittäytyy levottomana edestakaisin vuoteellaan, ja lääkäri pel-

kää hänen kuolevan. Alituisesti hän huutaa Elliä: „Rakas, pieni sisareni! lue Jeesuksesta, kun hän herätti pienen tytön“. Ja Elli luki. „Etkö sinä luule, että hän tuli surulliseksi, kun Jeesus herätti hänet? Mielelläni minä kuolisin, elä sinä rukoile Jeesusta herättämään minua, jos minä kuolen, kuuletko, Elli“.

Elli oli hyvin liikutettu, hän rakasti pientä veljeä niin sydämmellisesti, ja tuntuisi niin surulliselta, jos hän kuolisi. „Minä rukoilen häntä ottamaan sinun sielusi syliinsä ja tekemään sinut onnelliseksi taivaassa“, vastasi hän vapisevin äänin.

„Rukoilé Jeesusta, että hän pian tulisi ja hakisi minut luokseen; tuntuu niin vaikealta olla sairaana“, jatkoi Johannes.

„Jeesus ei tahdo, että me odotamme kuolemaa sentähden, että meillä on vaikeaa, rakas veli, mutta hän kyllä tahtoo, että me haluamme päästä hänen luokseen“.

„Mutta maailmassa on niin paljon pahoja ihmisiä, ja taivaassa on niin ihanaa, niin ihanaa. Jos minä tulen jälleen terveeksi, niin isä lyö minua, kun hän on juovuksissa, ja sitten minun täytyy nähdä nälkää ja itkeä“, ja tätä ajatellessaan hän nyyhki kovasti.

Elli oli hyvin epä tietoinen, hän ei ymmärtänyt, miten lohduttaisi sairasta veljeä. Sana oli aikaiseen istutettu hänen sydämmeensä, ja hän oli oppinut rakastamaan ristiinnaulittua Vapahtajaa; mutta nyt tuntui usein niin raskaalle ja tuskalliselle, hän joutui usein kiusaukseen ja luuli, ettei Jeesus rakastanut häntä, kun hän niin viivytteli kaikkein palavien, har-

taiden rukousten kuulemista, jotka köyhästä kodista kohosivat hänen armoistuimelleen. Tyttö ei ajatellut eikä tiennyt, että hän oli ollut välikappaleena Herran kädessä johtamaan äitiä ja pienokaisia Vapahtajan syliin; oli niin luonnollista, että he uskoivat Häneen, mutta hän ajatteli aina rakasta, eksynyttä isää ja kaikkea sitä kurjuutta, jota pienokaiset saivat kärsiä. Hän ymmärsi hyvin Johanneksen halun päästä pois tästä pahasta maailmasta; toivoihan hän sitä itsekin, mutta hän tiesi, että Jeesus rakastaa sitä, joka kärsivällisenä kestää; sentähden rukoili hän niin hartaasti apua ylhäältä. Ja se hänelle annettiinkin. Raskaiden, ahdistuksen hetkien perästä tunsu hän sanomatonta rauhaa ja iloa sydämissään; nyt taisi hän paljon kärsiä Jeesuksen rakkauden tähden, ja silloin tuli hän niin kärsivälliseksi ja lempeäksi sairasta veljeään kohtaan.

„Kerro minulle jotakin kaunista, Elli, pienistä pojista, joiden ei tarvitse olla sairaana, jotka voivat juosta ja leikkiä koko päivän“, valitti Johannes.

„Minä kerron, mitä Jeesus sanoo, Johannes“, ja hän luki hitaasti: „Joka ei ota ristiänsä ja seuraa minua, ei se ole minulle sovelias“. — Nämä sanat olivat antaneet hänelle rauhan, ja hän toivoi niin hartaasti, että ne myös lohduttaisivat pientä, sairasta veljeä. Kautvan lepäsi Johannes hiljaa, sitten hän kääntyi Elliin päin:

„Minä haluan olla Jeesuksen pieni ystävä; minä tahtoisin olla hyvä ja kärsivällinen, niin hän ehkä kohta tulee hakemaan minut kotiinsa“.

Johanneksen tuskat tulivat päivä päivältä suuremmiksi; vihdoin selitti lääkäri, että hänen viimeiset hetkensä olivat tulleet. Äiti antoi siirtää pienokaisen sängyn viereensä, että hän taisi nähdä sairaan kasvot. Kun lähestyi se hetki, jolloin sielu pääsi autuaitten valtakuntaan, johon sairas halusi, kävi tuo pieni, kärsivä olento yhä rauhallisemmaksi. Viimeisenä päivänä oli kuin elinvoimat jälleen olisivat virkistyneet, eikä hän väsynyt puhuessaan äidin ja sisaren kanssa Jeesuksen suuresta rakkaudesta ja kaikesta siitä ilosta ja riemusta, joka häntä siellä kohtaisi. Hän pyysi, etteivät he itkisi, vaan kiittäisivät Jumalaa, joka oli niin hyvä ja armollinen ja ottaisi hänet luokseen. Kun hän tulisi taivaaseen, rukoilisi hän Jumalaa, kunnes tämä kuulisi hänen rukouksensa ja opettaisi isä-raukkaa rakastamaan Jeesusta ja tulemaan yhtä onnelliseksi kuin he. Sitten he kaikki kokoontuisivat sinne ja eläisivät iloisina ja onnellisina yhdessä ijankaikkisesti. Silmissä säteili ihmeellinen loisto ja huulilla oli autuas hymy, kun hän puhui heille. Elli polvistui hänen vuoteensa viereen, ja äidin katse kiintyi hänen huuliinsa ikäänkuin kätkeäkseen joka sanan ikuisesti sydämeensä. Ei kukaan heistä nähnyt isää, joka oli hiljaa tullut sisään ja nyt seisoi ovella ja kuunteli pidättäen henkeään ja raskaasti hengittäen. Johanneksen puhe kävi yhä katkonaisemmaksi. Kun hän vihdoin vaikenä, riensi isä polvilleen Ellin viereen, painoi kuolevan lapsen kylmät kädet huulilleen ja kyyneltulva kevensi tuskaista sydäntä. „Lapseni“, nyyhki hän, „ru-

koile eksyneen isä-raukkasi puolesta, mutta elä mene pois luotani. Oi Jumala, elä rankaise minua niin kovasti, anna minun pitää ainoa poikani!“

„Isä, rakas isä! se on vain armoa ja rakkautta“, kuiskasi Johannes.

„Vaimo raukkani, Elli, Johannes, oi antakaa anteeksi minulle kaikki, kaikki! Rukoilkaa, rukoilkaa, että syntini Jeesuksen veren tähden puhdistettaisiin!“

Vaimo tuli hyvin liikutetuksi, hän ojensi molemmat kätensä miestään vastaan ikäänkuin sulkeakseen hänet syliinsä, mutta isä ei huomannut sitä, hän nojasi päätään Johanneksen päänalusta vastaan, ja kovasti vavisten taisteli hän äkkinäistä mielenliikutusta vastaan.

Lempeästi, hiljaa ja hitaasti sanoi vaimo: „Joka minun tyköni tulee, sitä en minä suinkaan heitä pois, sanoo Vapahtaja; usko hänen sanaansa ja omista hänet uskolla, niin sinä löydät rauhan, joka kaiken ymmärryksen ylikäy“.

Elli näki hengessään ristiinnaulitun Vapahtajan ojentavan lävistetyt kätensä katuvaan syntistä kohtaan, ja hän kuiskasi vavisten: „Katso Jumalan karitsa, joka pois ottaa maailman synnit“; sen jälkeen pani hän kätensä hiljaa isän kumartuneen pään päälle. „Rakas isä, Jeesus on tullut maailmaan vapahtamaan kaikkia, jotka olivat kadotetut, eikä hän tahdo kenenkään syntisen kuolemaa, vaan että he kääntyisivät ja eläisivät“.

Vihdoin kahle katkesi. Ensi kertaa saattoi taisteleva henki kaikesta sydämmestään

publikaanin tavoin huutaa: „Jumala, armahda minua syntistä!“ Ja oi, autuasta hetkeä! Ensi kertaa saattoi hän armon syvyyteen hukuttaa kaikki syntinsä, ja sen sijaan omistaa vanhurskauden, ilon, rauhan pyhässä Hengessä. Kun sanat: „Minun Herrani ja minun Jumalani!“ kaikuiivat isän huulilta, oli se hänen omillensa todistuksena siitä, että nyt olivat Vapahtaja ja syntinen kohdanneet toisensa, nyt oli liitto jälleen uudistettu ja rakkauden side jälleen solmittu. Kuolevan lapsen kasvoista loisti sanomaton, kirkastettu ilo; hiljaa ja katkonaisesti puhui hän: „Kiitos, rakas Vapahtajani — minä tiesin — että sinä kuulisit minua — Jumala siunatkoon isää — äitiä — pientä Elliä ja — kaikkia, kaikkia, rakas — Vapahtajani!“ „Sitten tulivat enkelit ja veivät vapautetun hengen rakkaan Vapahtajan syliin lepäämään hänen ijankaikkisessa rakkaudessaan ja elääkseen ijäti autuaassa rauhassa ja riemussa hänen luonaan, jonne tuo pieni sairas halusi päästä.

Vuosi on kulunut siitä, kun teimme tuttavuutta Ellin kanssa iso-isän pienessä, rauhallisessa kodissa. Siellä me hänet jälleen näemme leikkimässä piilosilla orjantappurapensaana takana kahden pienen siskonsa kanssa. On pyhäpäivä. Äiti istuu portailla iso-isän vieressä. Ovi on auki siivottuun tupaan, akkunasta tuok-

suavat neilikat ja ruusut, pöydällä loistaa suuri vihko kedonkukkasia, joita nuo onnelliset, pienet tytöt ovat noukkineet.

Huoneessa on tuo ennen niin onneton isä ja lukee kallista Raamattua. Äskettäin oli koko perhe ollut koolla kuulemassa Jumalan sanaa, ja nyt, vaimon vanhuksen kanssa iloitessa lasten leikeistä, on hän vajonneena Raamatun tutkimiseen, joka on tullut hänen „jalkainsa kynttiläksi ja valkeudeksi hänen tiellänsä“. Suuri muutos on tapahtunut hänessä sekä ulkonaisesti että sisällisesti, hiljainen rauha vallitsee koko hänen olennossaan, ja kun hän kohottaa katseensa ja huomaa perheensä tuolla ulkona, loistaa onnellinen hymy hänen huulillaan. Hän on löytänyt sen rauhan, joka kaiken ymmärryksen yli käy. Kun Lamminniemen omistaja, joka hänet tunsu nuorempana, kuuli hänen muuttuneesta tilastaan, niin tarjosi hän hänelle iso-isän entisen palveluspaikan, osaksi rehelliselle vanhukselle iloksi, osaksi kun hän tiesi, että mies ennen oli ollut rehellinen ja luotettava ja nyt tuon mielenmuutoksen jälkeen toivoi saavansa hänestä hyvän työmiehen. Eikä hän pettynytäkään toiveissaan. Taidolla ja innolla teki hän työtä talossa päivillä, illalla istui hän ahkerasti työhuoneessaan ja valvoi myöhään yöhön tehden työtä. Pyhäpäivä oli hänen juhlapäivänsä, sen pyhitti hän Jumalan sanan kuulemiseen, rukoukseen ja tutkisteluksiin. Vaimoa ja lapsia kohteli hän huolenpidolla, hyvyydellä ja rakkaudella, ikäänkuin olisi siten tahtonut sovittaa entiset vääryytensä heitä kohtaan; — tämä oli hänelle helppoa,

sillä hän itse eli joka päivä synteinanteeksi-
saamisesta ja armosta.

Elli oli niin iloinen ja tyytyväinen, kun hän jälleen sai juosta rakkaassa kodissa, kuulla rakkaan tutun äänen ja elää tuon uskollisen, huolta pitävän iso-isän silmäin alla; mutta sekä tämän että opettajan ja ystävän mielestä oli hän paljon muuttunut. Hän ei enää ole tuo suruton, elonhaluinen lapsi, joka ennen juoksi ja iloitsi kaikki päivät; hänen nuorelle ijälleen erinomainen vakavuus kuvastuu noissa pienissä, miellyttävissä kasvoissa, ja hän vaipuu usein mietteisiin, lempeissä silmissä kyyneleitä. Sis-kojaan kohtaan on hän rakastava ja kieltäytyvä, äidille tottelevainen ja altis, ja iso-isää kohtaan osoittaa hän liikuttavaa palvelevaisuutta. Pienokaisten juostessa katselevat äiti ja iso-isä heitä erinomaisella lempeydellä. Harras ystävyys on syntynyt kiitollisen vaimon ja vanhuksen välillä, jota hän rakastaa kuin isää. Hän palvelee ja rakastaa vanhusta kuin oma tytär, ja vanhus on iloinen ja tyytyväinen tässä piirissä, jossa kaikki häntä kunnioittavat ja rakastavat. Nyt tulee opettaja oppilaansa kanssa, jolla on kori täynnä omenoita. Pienokaiset kokoontuvat heidän ympärilleen, isä, joka on oppinut kunnioittamaan tuota hurskasta naista, tulee myös ulos, ja kaikki istuvat opettajan ympärille rehevälle nurmikolle, ja Emilia jakaa ilolla korin sisällön. Vanha Hanna, jonka apua ei iso-isä enää tarvitse, on jälleen muuttanut omaan pieneen tupaansa, ja hänellekin säästetään huolellisesti osa, häntä ei milloinkaan unohdeta.

Elli istuu omenainsa vieressä koskematta niihin, ja alaspäin painuneissa silmäluomissa kiiltää kyyneleitä.

„Miksi sinä istut noin surullisena nyt, kun me kaikki olemme niin iloisia, pieni Elli?“ kysyy isä hellästi puristaen pientä kättä.

„Minä ajattelen Johannesta; hän halusi niin omenaa ja minulla ei ollut antaa hänelle“, vastasi hän nyhykien.

„Johannes on taivaassa ja saa siellä ihania hedelmiä elämän-puusta, elä unhotta sitä, Elli“, sanoi opettaja lempeästi.

„Jos Johannes voi nähdä meitä nyt, niin hän iloitsee siitä, etteivät hänen äitinsä ja sisarensa enää ole puutteessa — ja iloitsee siitä, että isä rauhallisena ja onnellisena istuu teidän joukossanne“, vastasi isä kyynelsilmin.

„Kun Johannes pääsi Vapahtajansa luo, avasi hän taivaan ovet isälleen“, ja vanhus pyyhki kyynelen silmästään.

„Niin, iso-isä, ja pikku Lotalle myös. Kun kaikki tähdet loistavat tuolla korkealla“, ja Lotta osoitti taivasta, „niin ajattelen, että on reikiä taivaassa, että me saamme nähdä, kuinka kaunista on Johanneksella ja Jeesuksella“.

„Niin, siellä on reikiä, Lotta, joita Jeesus on tehnyt meille, jotta me voimme katsella kaikkea sitä ihanuutta, jonka hän on meille valmistanut“, vastasi äiti ja hymyili lempeästi pienokaiselle iso-isän polvella.

„Jumalan olkoon kiitos, joka vastaanottaa syntisiä; sentähden istumme me iloisina tässä ja iloisina rakkaittemme haudoilla. Muistatko sitä iltaa, kun istuimme äitisi haudalla,

pieni Elli; sinä valitit sitä, että piti matkustaa iso-isän luota?”

Elli punehtui ja painoi päänsä alas, mutta kohta sen jälkeen nosti hän katseensa lempeästi isään.

„Elli, sinä olit enkeli, jonka Jumala lähetti meille“.

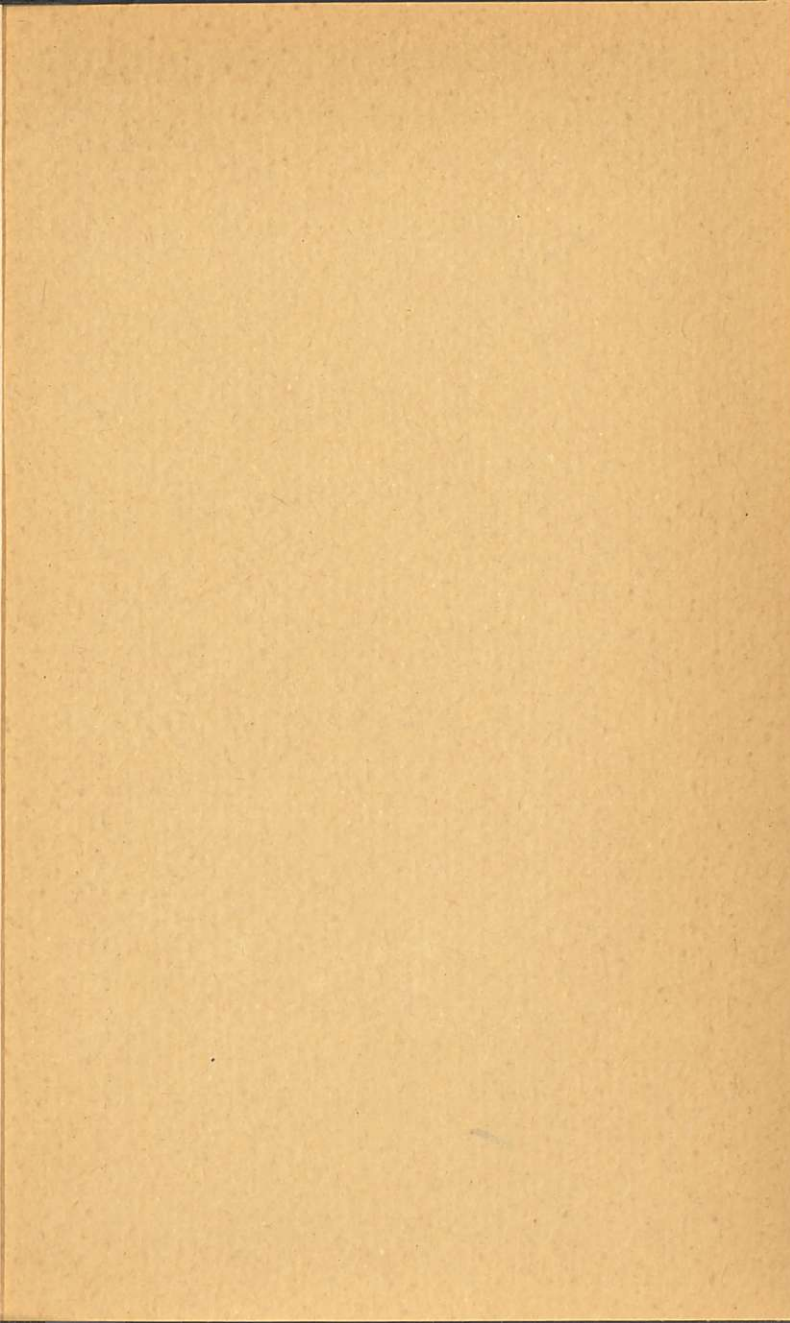
„Ei, isä, mutta minä luulen, että Jumalan enkelit seurasivat minua, sillä kun olin murheellinen, oli kuin joku olisi kuiskannut lohdutusta minulle, että minä tulín iloiseksi“.

„Jumalan enkelit seurasivat sinua myös kotiin, pieni Elli; tässä istuu yksi niistä“, ja iso-isä painoi Lottaa vielä lähemmäksi itseään.

„Elli tuli suuren joukon kanssa, mutta minä toivon, ettei siunaus siltä luovu sinusta, iso-isä“, lisäsi isä.

„Iso-isä ei koskaan ole ollut niin iloinen kuin nyt“, sanoi Elli, nojaten häntä vastaan ja silittäen hopeanharmaita hapsia. Hän asetti tyttön toiselle polvelleen ja liikutettuna katsellen joukkoa ympärillään sanoi hän juhlallisesti ja hitaasti: „Todellakin, minulle on laupeus tapahtunut; mutta me tahdomme kiitokseksi ja kunniaksi Jumalan armosta panna ovemente yläpuolelle seuraavan kirjoituksen: „Minä ja minun huoneeni palvelemme Herraa!“ Kaikesta sydämmestään lisäsivät toiset: Amen!

Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike

perustettu v. 1899

kristillisen kirjallisuuden kustantamiseksi ja levittä-
miseksi toimii saman päämäärän toteuttamiseksi kuin Sor-
tavalan Evankelinen Seura ja tahtoo etupäässä ystävien
välityksellä levittää kustantamiensa kirjoja, koska, niin-
kuin ulkomailla saavutettu kokemus osoittaa, paras keino
kristillisen kirjallisuuden levittämiseksi on ystävien liit-
tyminen yhteiseen toimintaan. Pyydetään niitä ystäviä,
jotka tahtovat auttaa Karjalan Kirjakaupan kustanta-
mien kirjain levittämistä, lähettämään siitä tieto osoit-
teella: Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike Sorta-
valassa.

Karjalan kirjakaupan kustannuksella

ovat ennen ilmestyneet seuraavat kirjat:
Suomen kirkon Diakoniakysymys. Koe erään kirkkomme
elinkysymyksen ratkaisemiseksi. Tehnyt Otto
Lillqvist, pappi. Hinta 1 mk.

Kertomuksia kasvavalle nuorisolle I:

Kala-Ville.

Hinta 85 penniä.

Sortavalan Evankeliselta Seuralta

saa edullisilla ehdoilla:

Raamatuita ja Uusia Testamentteja. Lehtikirjasia
(100 kpl. à 1 mk). G. Warneck „Lähetys- ja koulu“
2 mk. Koulun koraalivirsikirja 80 p., korukansissa 1
mk. Chr. H. Zeller, Kristillinen kasvatusoppi 2 mk.

Sortavalan Evankelisen Seuran aikakauslehti

Kasvatusopillisia Sanomia

ynnä kuvilla varustettu liite

LASTEN LEHTI

Tilaushinta postissa 1 mk. 88 p. Lasten lehteä
saa tilata erikseen suorastaan toimitukselta vähintään
10 vuosikertaa à 50 p. vuosikerta.